

ZAKON O STRUKOVNOM OBRAZOVANJU

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

- (1) Ovim se Zakonom uređuje srednje strukovno obrazovanje, osposobljavanje i usavršavanje (u daljnjem tekstu: strukovno obrazovanje) kao djelatnost kojom se omogućava razvoj i stjecanje kompetencija potrebnih za dobivanje strukovnih kvalifikacija.
- (2) Djelatnost strukovnog obrazovanja ostvaruje se u skladu s odredbama ovoga Zakona i posebnih propisa te Zakona kojim se uređuje djelatnost srednjeg obrazovanja, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.
- (3) Djelatnost strukovnog obrazovanja odraslih polaznika ostvaruje se u skladu s odredbama ovoga Zakona i Zakona kojim se uređuje obrazovanje odraslih.
- (4) Dio djelatnosti strukovnog obrazovanja za vezane obrte ostvaruje se na temelju Zakona o obrtu.
- (5) Djelatnost strukovnog obrazovanja obavljaju ustanove (u daljnjem tekstu: ustanove za strukovno obrazovanje) na temelju rješenja ministarstva nadležnog za obrazovanje (u daljnjem tekstu: Ministarstvo).
- (6) Djelatnost strukovnog obrazovanja za kvalifikacije koje su uređene posebnim propisima, direktivama Europske unije za regulirana zanimanja u zdravstvu te međunarodnim ugovorima kojih je Republika Hrvatska potpisnica obavljaju ustanove za strukovno obrazovanje na temelju rješenja Ministarstva, sukladno posebnom propisu.
- (7) Izrazi koji se koriste u ovome Zakonu i propisima koji se donose na temelju ovoga Zakona, a koji imaju rodno značenje, bez obzira jesu li korišteni u muškom ili ženskom rodu, obuhvaćaju na jednak način i muški i ženski rod.

Članak 2.

- (1) Državljeni država članica Europske unije imaju pravo na strukovno obrazovanje kao i hrvatski državljani te se upisuju u ustanove za strukovno obrazovanje u Republici Hrvatskoj pod istim uvjetima kao i hrvatski državljani.
- (2) Državljeni Republike Hrvatske koji su se obrazovali u nekoj državi članici Europske unije, a nastavljaju obrazovanje u Republici Hrvatskoj, imaju pravo na strukovno obrazovanje pod istim uvjetima kao i hrvatski državljani koji se obrazuju u ustanovama za strukovno obrazovanje u Republici Hrvatskoj.

Članak 3.

Pojedini izrazi u ovom Zakonu znače:

- *Strukovno obrazovanje* je proces stjecanja kompetencija (znanja, vještina i kompetencija u užem smislu), ako su rezultati tog procesa vrednovani i potvrđeni u postupku koji provode ustanove za strukovno obrazovanje.
- *Strukovno osposobljavanje* podrazumijeva obrazovanje za stjecanje kompetencija za obavljanje jednostavnih poslova.
- *Strukovno usavršavanje* podrazumijeva obrazovanje kojim se stječu dodatne kompetencije iste ili više razine kvalifikacije unutar obrazovnog sektora za koji polaznik ima priznatu kvalifikaciju.
- *Formalno učenje* označava djelatnost ovlaštene ustanove koja se izvodi prema odobrenim programima s ciljem stjecanja i unapređenja znanja, vještina i kompetencija u užem smislu za osobne, društvene i profesionalne potrebe, a o čemu se izdaje javna isprava.
- *Neformalno učenje* označava organizirane aktivnosti učenja s ciljem stjecanja i unapređenja znanja, vještina i kompetencija u užem smislu za osobne, društvene i profesionalne potrebe, a o čemu se ne izdaje javna isprava.
- *Informalno učenje* označava neorganizirane aktivnosti prihvaćanja znanja, vještina i kompetencija u užem smislu iz svakodnevnih iskustava i drugih utjecaja i izvora iz okoline za osobne, društvene i profesionalne potrebe.
- *Kompetencije* označavaju skup konkretnih znanja i vještina u skladu s danim standardima.
- *Temeljne kompetencije* označavaju skup kompetencija koje su potrebne za zadovoljavanje osobnih potreba, socijalne povezanosti, demokratskog društva i zapošljavanja.
- *Strukovni kurikulum* je dokument koji definira ishode učenja te uvjete izvođenja pomoću kojih polaznici stječu kompetencije.

- *Strukovna kvalifikacija* je formalni naziv za skup kompetencija određene razine, obujma, profila i kvalitete, a koja se dokazuje javnom ispravom koju izdaje ovlaštena ustanova.
- *Razine kvalifikacija* označavaju složenost i doseg stečenih kompetencija, a opisuju se skupom mjerljivih pokazatelja.
- *Kreditni bod* je mjerna jedinica kojom se iskazuje obujam stečenih kompetencija, a određuje se prosječnim ukupno utrošenim vremenom polaznika koji su uspješno svladali program, a koje je potrebno za stjecanje tih kompetencija.
- *Standard zanimanja* je skup normativa kojima se određuje sadržaj strukovne kvalifikacije na određenoj razini složenosti i određuju potrebna znanja, vještine te strukovne kompetencije ili se utvrđuju poslovi i aktivnosti unutar tih poslova te kompetencije potrebne za njihovo obavljanje, na način kako ih iskazuje tržište rada, a u funkciji je izradbe standarda kvalifikacije i strukovnih kurikuluma.
- *Modul* je obrazovna jedinica koja ima cilj i sadržaje koji se određuju u skladu sa zahtjevima za izradbu kvalifikacija. Oblikovan je na temelju standarda zanimanja i omogućuje stjecanje kompetencija i cjelovite kvalifikacije.
- *Profil kompetencija/kvalifikacije* označava područje rada ili učenja stečenih kompetencija, a iskazuje se nazivom.

Članak 4.

(1) Ciljevi strukovnog obrazovanja su:

- omogućiti polaznicima stjecanje temeljnih i strukovnih kompetencija za dobivanje kvalifikacija potrebnih tržištu rada, za daljnje obrazovanje te cjeloživotno učenje, a u funkciji osobnog razvoja te gospodarskog i općeg razvoja društva,
- osigurati međunarodnu usporedivost stečenih strukovnih kvalifikacija,
- osigurati razvoj otvorenih kurikuluma.

(2) Načela su strukovnog obrazovanja:

- dostupnosti i uspostavljanje rodne ravnoteže polaznika, fleksibilnost, relevantnost i racionalnost, transparentnost te usklađenost s potrebama tržišta rada i visokog obrazovanja,
- usmjerenost na rezultate učenja i razvoj kompetencija,
- individualni pristup polaznicima i različiti putovi stjecanja istih strukovnih kvalifikacija,
- partnerski odnos u procesu obrazovanja,
- podjednaki uvjeti obrazovanja prema standardima odgojno-obrazovnog procesa i zahtjevima struke,
- jasna određenost standarda zanimanja, strukovnih kvalifikacija i kurikuluma,
- odgovarajuća osposobljenost te trajno stručno usavršavanje nastavnika za suvremen pristup odgojno-obrazovnom procesu.

II. STJECANJE STRUKOVNIH KVALIFIKACIJA

Članak 5.

- (1) Strukovnim obrazovanjem stječu se kompetencije te strukovne kvalifikacije određene razine, obujma, profila i kvalitete te se omogućuje uključivanje na tržište rada ili nastavak obrazovanja.
- (2) Završetkom strukovnoga obrazovanja polaznik stječe kvalifikaciju određene razine, obujma, profila i kvalitete koja se dokazuje javnom ispravom čiji sadržaj i oblik propisuje ministar nadležan za obrazovanje (u daljnjem tekstu: ministar).
- (3) Iznimno, polaznicima programa za stjecanje zdravstvenih kvalifikacija, nakon završenoga dvogodišnjega općeobrazovnog dijela obrazovanja, izdaje se uvjerenje čiji sadržaj i oblik propisuje ministar.
- (4) Formalnim učenjem kompetencije se stječu:
 - teorijskom nastavom s vježbama,
 - praktičnom nastavom,
 - i drugim oblicima obrazovnog rada propisanim kurikulumom.
- (5) Kompetencije stečene neformalnim i informalnim učenjem dokazuju se ispitima, sukladno standardima zanimanja, odnosno strukovnih kvalifikacija.
- (6) Postupak i način provođenja ispita kojima se dokazuju neformalno i informalno stečene kompetencije propisuje ministar.

Članak 6.

- (1) Standardom zanimanja utvrđuju se poslovi i aktivnosti unutar tih poslova te kompetencije potrebne za njihovo obavljanje, na način kako ih iskazuje tržište rada, a u funkciji je izradbe standarda kvalifikacije i strukovnih kurikuluma.

(2) Standardom strukovne kvalifikacije utvrđuje se naziv, vrsta, razina, obujam, uvjeti pristupanja kvalifikaciji, opravdanost potrebe za kvalifikacijom, profil sa specifikacijom nastavnih predmeta i modula te pripadne rezultate učenja/kompetencija i druge potrebne elemente.

(3) Metodologiju izradbe standarda zanimanja i strukovnih kvalifikacija utvrđuje Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih (u daljnjem tekstu: Agencija).

(4) Standarde zanimanja i strukovnih kvalifikacija donosi ministar, na prijedlog Agencije, a uz prethodnu suglasnost odgovarajućeg sektorskog vijeća.

(5) Standardi zanimanja i strukovnih kvalifikacija redovito se usklađuju s potrebama tržišta rada, u pravilu svakih 5 godina.

Članak 7.

(1) Kreditni bodovi dodjeljuju se za nastavni predmet/modul strukovne kvalifikacije.

(2) Jedan kreditni bod dodjeljuje se polazniku za prosječno 25 sati opterećenja polaznika ukoliko je uspješno potvrdio stečene kompetencije.

(3) Jednom stečeni bodovi nekog nastavnog predmeta/modula strukovne kvalifikacije priznaju se kao stečeni dio svake druge strukovne kvalifikacije koja se sastoji i od tog nastavnog predmeta/modula.

(4) Zbroj bodova svih nastavnih predmeta/modula pojedine kvalifikacije određene razine jednak je ukupnoj vrijednosti obujma te kvalifikacije.

Članak 8.

(1) Strukovno obrazovanje ostvaruje se na temelju nacionalnog kurikulumu, strukovnog kurikulumu te školskog kurikulumu.

(2) Pored ciljeva utvrđenih nacionalnim kurikulumom, cilj je strukovnim kurikulumom osigurati i stjecanje kompetencija propisanih strukovnim kvalifikacijama.

(3) Udjel temeljne kompetencije u kvalifikacijama koje traju tri i više godina u prvoj godini obrazovanja mora biti najmanje 60% u odnosu na strukovnu kompetenciju, a u drugoj godini obrazovanja temeljna kompetencija mora biti najmanje 40%, a što se pobliže utvrđuje strukovnim kurikulumom za svaku kvalifikaciju određene razine.

(4) Strukovni kurikulum donosi ministar, a sadrži zajednički općeobrazovni i posebni strukovni dio. Metodologiju izradbe strukovnog kurikulumu utvrđuje Agencija.

(5) Zajednički općeobrazovni dio sadrži općeobrazovne predmete koji su zajednički i obvezni za određenu razinu kvalifikacije, a posebni strukovni dio sadrži strukovne predmete/module koji su vezani za određenu strukovnu kvalifikaciju.

(6) Posebni strukovni dio sadrži obvezni i izborni dio.

(7) Izborni dio kurikulumu programski je vezan za standard zanimanja, a polaznik ga bira prema svojim interesima i sklonostima.

(8) Strukovnim kurikulumom utvrđuju se:

- trajanje obrazovanja,
- materijalni i kadrovski uvjeti za njegovu provedbu,
- ishodi učenja,
- način praćenja, vrednovanja i ocjenjivanja,
- tjedni i godišnji fond nastavnih sati,
- tjedni broj nastavnih sati po predmetima/modulima,
- predmetni kurikulumu iskazani ciljevima i sadržajima, načinima izvedbe sadržaja i okruženjem za učenje.

(9) Dijelove strukovnog kurikulumu (najviše 15% posebnog i izbornog dijela strukovnih sadržaja) izrađuje ustanova za strukovno obrazovanje zajedno s dionicima strukovnog obrazovanja, lokalnom i područnom (regionalnom) samoupravom, u skladu s nacionalnim kurikulumom, a donosi ga tijelo upravljanja ustanove za strukovno obrazovanje najkasnije do 31. kolovoza za sljedeću školsku godinu.

(10) Ustanova za strukovno obrazovanje je dužna najkasnije u roku od 15 dana od dana donošenja dijela kurikulumu iz stavka 9. ovoga članka dostaviti ga Agenciji.

III. SUSTAV OSIGURAVANJA KVALITETE STRUKOVNOG OBRAZOVANJA

Članak 9.

- (1) Trajnim vrednovanjem polaznika, ustanova za strukovno obrazovanje i procesa u sustavu strukovnog obrazovanja uspostavlja se sustav osiguravanja kvalitete strukovnog obrazovanja.
- (2) Kvaliteta strukovnog obrazovanja u pojedinoj ustanovi za strukovno obrazovanje utvrđuje se na temelju neposrednog uvida u rad ustanove za strukovno obrazovanje te na temelju nacionalnih, odnosno posebnih ispita sukladno posebnim propisima.
- (3) Kvaliteta strukovnog obrazovanja postiže se:
 - racionalnom mrežom kurikuluma i ustanova za strukovno obrazovanje,
 - jedinstvenom bazom podataka za informacijsko praćenje i upravljanje sustavom,
 - sustavom vrednovanja i prikupljanjem rezultata vrednovanja
 - poticajnim i korekcijskim mjerama.
- (4) Način praćenja i pokazatelje kvalitete strukovnog obrazovanja te način korištenja rezultata vrednovanja školskih ustanova za strukovno obrazovanje propisuje ministar.
- (5) Bazu podataka iz stavka 3. podstavaka 2. ovoga članka vodi Ministarstvo, a koristi se kao izvor podataka za aplikacije koje koristi Agencija za svoje potrebe.

Članak 10.

- (1) Mreža kurikuluma i ustanova za strukovno obrazovanje izrađuje se uzimajući u obzir:
 - stručnu procjenu ekonomske održivosti i opravdanosti provedbe kurikuluma ili otvaranja ustanove za strukovno obrazovanje te plana zapošljavanja pojedinih profila kvalifikacija,
 - uvažavanje postojećih gospodarskih kapaciteta i planova gospodarskog razvoja pojedinog područja,
 - osiguravanje zaštite nacionalnih i lokalnih interesa u planiranju i predlaganju mreže kurikuluma i mreže ustanova za strukovno obrazovanje,
 - projekcije demografskih kretanja na pojedinim područjima,
 - zadovoljavanje svih preduvjeta za uspješnu provedbu kurikuluma.
- (2) Mrežu kurikuluma i ustanova za strukovno obrazovanje osnivačima predlažu odgovarajuća sektorska vijeća.

Članak 11.

- (1) Ustanove za strukovno obrazovanje dužne su provoditi samovrednovanje i vanjsko vrednovanje.
- (2) Samovrednovanje se provodi za sljedeća ključna područja:
 - planiranje i programiranje rada,
 - poučavanje i podrška učenju,
 - postignuća polaznika,
 - materijalni uvjeti i ljudski potencijali,
 - profesionalni razvoj zaposlenika,
 - međuljudski odnosi u ustanovi za strukovno obrazovanje,
 - rukovođenje i upravljanje,
 - suradnja s ostalim dionicima.
- (3) Vanjsko vrednovanje obavlja Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja.

Članak 12.

- (1) Samovrednovanje ustanove za strukovno obrazovanje prati i vrednuje Povjerenstvo za kvalitetu, kojega imenuje tijelo upravljanja ustanove za strukovno obrazovanje. Način i postupak izbora članova Povjerenstva za kvalitetu utvrđuje se statutom ustanove za strukovno obrazovanje.
- (2) Povjerenstvo za kvalitetu ima 7 članova, i to:
 - 4 člana iz reda nastavnika i stručnih suradnika,
 - 1 člana iz reda dionika na prijedlog osnivača,
 - 1 člana iz reda polaznika,

– 1 člana iz reda roditelja.

(3) Upute o elementima i načinu provođenja samovrednovanja izradit će Agencija.

(4) Povjerenstvo za kvalitetu do kraja rujna za proteklu školsku godinu izrađuje izvješće te ga dostavlja tijelu upravljanja ustanove za strukovno obrazovanje i Agenciji. Sadržaj i način izradbe izvješća propisuje Agencija.

IV. USTROJSTVO SUSTAVA STRUKOVNOG OBRAZOVANJA I NADLEŽNOSTI

Članak 13.

(1) Agencija za strukovno obrazovanje je javna ustanova čija je djelatnost planiranje, razvijanje, organiziranje, praćenje i vrednovanje školskog i izvanškolskog sustava na području strukovnog obrazovanja.

(2) Osnivač Agencije je Republika Hrvatska, a osnivačka prava i dužnosti u ime osnivača, kao i nadzor nad zakonitošću rada Agencije obavlja Ministarstvo.

(3) Sjedište Agencije je u Zagrebu, a Agencija može osnivati podružnice.

(4) Tijela Agencije su Upravno vijeće, Stručno vijeće i ravnatelj Agencije.

(5) Agencijom upravlja Upravno vijeće, koje čine predsjednik i šest članova, a koje na razdoblje od četiri godine imenuje Vlada Republike Hrvatske na prijedlog ministra.

(6) Agenciju zastupa i predstavlja ravnatelj Agencije, koji organizira i vodi rad i poslovanje Agencije, a imenuje ga i razrješava Upravno vijeće Agencije na razdoblje od četiri godine. Ravnatelj se imenuje na temelju javnog natječaja.

(7) Statut Agencije donosi Upravno vijeće Agencije uz suglasnost osnivača, a na prijedlog ravnatelja Agencije, a Statutom se uređuje unutarnji ustroj, djelatnost Agencije, ovlasti i način odlučivanja tijela Agencije, osnivanje i djelatnost podružnica Agencije te druga pitanja od značenja za obavljanje djelatnosti i poslovanje Agencije.

(8) Agencija stječe sredstva za obavljanje svoje djelatnosti iz državnog proračuna Republike Hrvatske i iz vlastitih prihoda.

(9) Agencija ne može bez suglasnosti Ministarstva steći, opteretiti ili otuđiti nekretninu i drugu imovinu ili sklapati pravne poslove čija je vrijednost veća od vrijednosti utvrđene Statutom Agencije.

(10) Djelatnost Agencije obuhvaća sljedeće poslove:

- analitičke, razvojne i istraživačke poslove u području strukovnog obrazovanja,
- priprema informacije za tijela državne uprave, Vladu Republike Hrvatske i Hrvatski sabor te prema potrebi izrađuje izvješća u svezi sa strukovnim obrazovanjem,
- prati, surađuje i sudjeluje na provedbi programa i projekata vezanih uz područje strukovnog obrazovanja,
- obavlja savjetodavnu djelatnost,
- provodi stručno osposobljavanje i usavršavanje nastavnika u području strukovnog obrazovanja,
- provodi stručno-pedagoški nadzor u području strukovnog obrazovanja,
- organizira i provodi stručne ispite za nastavnike struke kao javnu ovlast,
- organizira i provodi postupke napredovanja nastavnika struke u srednjoškolskim ustanovama kao javnu ovlast,
- uspostavlja i održava informacijski sustav strukovnog obrazovanja,
- sudjeluje u postupcima vrednovanja, samovrednovanja i vanjskog vrednovanja,
- vodi zbirku osobnih podataka učenika, ravnatelja, nastavnika, stručnih suradnika te zbirke podataka materijalne imovine ustanova u kojima se realiziraju strukovni kurikulumi za stjecanje strukovnih kvalifikacija, a Agencija je korisnik podataka iz navedenih zbirki,
- priprema i razvija metodologiju izradbe standarda zanimanja, strukovnih kvalifikacija i kurikuluma,
- sudjeluje u definiranju prijedloga mreže ustanova i kurikuluma koji se upućuju osnivačima te infrastrukture u funkciji relevantnosti i racionalizacije sustava strukovnog obrazovanja,
- priprema prijedloge standarda zanimanja i davanje stručnog mišljenja na prijedloge drugih,
- priprema prijedloge strukovnih kvalifikacija i davanje stručnog mišljenja na prijedloge drugih,
- izrađuje strukovne kurikulume i daje stručna mišljenja na prijedloge drugih predlagatelja,
- organizira i provodi državna natjecanja učenika i smotre učeničkih radova u sustavu strukovnog obrazovanja,
- priprema i provodi programe i projekte financirane ili sufinancirane iz fondova Europske unije i drugih oblika međunarodne pomoći,

– surađuje sa socijalnim partnerima i ostalim dionicima u sustavu strukovnog obrazovanja.

Članak 14.

(1) Vijeće za strukovno obrazovanje ima 17 članova koje imenuje ministar, i to:

- 1 člana na prijedlog Hrvatske udruge poslodavaca,
- 1 člana na prijedlog Hrvatske gospodarske komore,
- 1 člana na prijedlog Hrvatske obrtničke komore,
- 3 člana predstavnika sindikata,
- 1 člana na prijedlog ministarstva nadležnog za gospodarstvo,
- 1 člana predstavnika nacionalnih saveza osoba s invaliditetom koji predstavlja polaznike s teškoćama u razvoju, na prijedlog ministra nadležnog za zdravstvo i socijalnu skrb,
- 1 člana na prijedlog Agencije,
- 1 člana na prijedlog Hrvatskog zavoda za zapošljavanje,
- 1 člana na prijedlog Ministarstva,
- 4 člana predstavnika ustanova za strukovno obrazovanje,
- 1 člana predstavnika sveučilišnih studija,
- 1 člana predstavnika stručnih studija.

(2) Članovi Vijeća za strukovno obrazovanje biraju se na razdoblje od pet godina.

(3) Vijeće za strukovno obrazovanje predlaže obrazovne sektore, usklađuje rad svih dionika u području strukovnog obrazovanja, pokreće inicijative za donošenje novih ili izmjene i dopune postojećih kurikuluma, predlaže mjere i aktivnosti te strategije razvoja strukovnog obrazovanja te obavlja i druge poslove u skladu s odlukom o imenovanju.

Članak 15.

(1) Ministar na prijedlog Vijeća za strukovno obrazovanje, a uz prethodno mišljenje Agencije, donosi odluku kojom se utvrđuju obrazovni sektori kao integrativna područja jedne ili više struka.

(2) Svaki obrazovni sektor obuhvaća skupinu kurikuluma na osnovi kojih polaznici stječu znanja, vještine i kompetencije u užem smislu u nekom profilu, a za obavljanje određenih poslova u različitim zanimanjima.

Članak 16.

(1) Za svaki obrazovni sektor osniva se sektorsko vijeće, a sektorsko vijeće može se sastojati od podsektora.

(2) Ministar osniva sektorska vijeća te imenuje i razrješava njegove članove.

(3) Svako sektorsko vijeće sastoji se od najviše 20 članova, koji se imenuju na rok od pet godina i mogu biti ponovo imenovani.

(4) Za članove se imenuju stručnjaci na prijedlog ministarstava nadležnih za pojedini sektor i uz suglasnost poslodavca, a iz redova poslodavaca, komora, sindikata, strukovnih udruga, nacionalnih saveza osoba s invaliditetom, visokih učilišta, ustanova za strukovno obrazovanje i drugih dionika.

(5) U svako sektorsko vijeće imenuje se jedan član iz nadležnog ministarstva za pojedini sektor.

(6) U svako sektorsko vijeće ministar izravno imenuje predstavnika Agencije i predstavnike odgovarajućih ustanova za strukovno obrazovanje.

(7) Ako se za neki sektor ne može utvrditi nadležnost pojedinog ministarstva, člana predlaže ministarstvo nadležno za gospodarstvo.

(8) Sredstva za rad sektorskih vijeća, naknade članovima sektorskih vijeća te sredstva za sve druge troškove vezane uz rad sektorskih vijeća osiguravaju se iz proračuna Agencije.

Članak 17.

Sektorska vijeća su partnerski sastavljena savjetodavna i stručna tijela koja iskazuju potrebe tržišta rada, visokog obrazovanja i svih drugih sastavnica hrvatskog društva, a kroz:

- definiranje potrebnih strukovnih kvalifikacija,
- analiziranje postojećih i potrebnih kompetencija unutar sektora te u podsektorima,
- davanje mišljenja Agenciji o potrebnom sadržaju strukovnih kvalifikacija,
- izrađivanje sadržaja dijelova standarda strukovne kvalifikacije,

- promicanje sektora te mogućnosti zapošljavanja unutar sektora,
- davanje prijedloga mreže kurikuluma i ustanova za strukovno obrazovanje osnivačima ustanova za strukovno obrazovanje,
- utvrđivanje profila unutar pojedinoga obrazovnog sektora.

Članak 18.

(1) Dionike u području strukovnog obrazovanja čine nadležna ministarstva za pojedine sektore, lokalna i područna (regionalna) samouprava, sindikati, udruge poslodavaca, strukovne i druge udruge, komore, visoka učilišta, pravne osobe koje se bave posredovanjem u zapošljavanju te ustanove za strukovno obrazovanje.

(2) Dionici potiču i usmjeravaju razvoj strukovnog obrazovanja na nacionalnoj i lokalnim i područnim (regionalnim) razinama.

(3) Dionici putem svojih predstavnika:

- sudjeluju u aktivnostima Vijeća za strukovno obrazovanje te sektorskih vijeća,
- razmatraju potrebe tržišta rada,
- pridonose da strukovne kvalifikacije i kurikulumi budu primjereni potrebama tržišta rada i pojedinaca,
- promiču cjeloživotno strukovno učenje,
- sufinanciraju strukovno obrazovanje u skladu sa svojim mogućnostima,
- pridonose osiguravanju kvalitete sustava strukovnog obrazovanja.

Članak 19.

(1) Ustanova za strukovno obrazovanje obavlja sljedeće poslove:

- obavlja djelatnost strukovnog obrazovanja redovitih učenika i djelatnost strukovnog obrazovanja odraslih
- obrazovnu ponudu usklađuje s potrebama tržišta rada,
- uspostavlja lokalna partnerstva,
- izrađuje dio kurikuluma sukladno lokalnim i regionalnim potrebama,
- obavlja i druge poslove u skladu s ovim Zakonom.

(2) Ustanova za strukovno obrazovanje može staviti u promet proizvode i usluge koji nastaju kao rezultat djelatnosti ustanove, a ukoliko u obavljanju svoje djelatnosti ustanova ostvari dobit, ta se dobit upotrebljava isključivo za obavljanje i razvoj djelatnosti ustanove u skladu s aktom o osnivanju i statutom ustanove.

V. ORGANIZACIJA I PROVEDBA ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA

Članak 20.

(1) Uvjeti za upis polaznika u srednje strukovno obrazovanje su: zdravstvena sposobnost, posebne psihofizičke sposobnosti, prethodno stečena razina kvalifikacije te drugi uvjeti propisani kurikulumom.

(2) Broj polaznika koje ustanova za strukovno obrazovanje upisuje u prvi razred, planira se sukladno broju učenika koji završavaju osnovno obrazovanje, kadrovskim i prostornim mogućnostima ustanove, potrebama gospodarstva i slobodnim mjestima za provedbu praktičnog dijela obrazovanja.

(3) Kandidatima s teškoćama u razvoju ustanova za strukovno obrazovanje osigurava upis u skladu s rješenjem nadležnih službi.

(4) Ministarstvo na prijedlog ustanova za strukovno obrazovanje i osnivača te dionika objavljuje elemente i kriterije za upis u prvi razred strukovnog obrazovanja, svake godine četiri mjeseca prije početka iduće školske godine.

Članak 21.

(1) U sustavu strukovnog obrazovanja omogućena je horizontalna i vertikalna prohodnost.

(2) Uvjete i načine nastavka obrazovanja za višu razinu kvalifikacije (vertikalna prohodnost) propisuje ministar.

(3) Uvjete i način nastavka obrazovanja za istu razinu kvalifikacije (horizontalna prohodnost) utvrđuju stručna tijela ustanove za strukovno obrazovanje sukladno uputama Agencije.

Članak 22.

Osnivač u suradnji s ustanovom za strukovno obrazovanje i dionicima svake godine, šest mjeseci prije početka iduće školske godine, osigurava slobodna mjesta za izvođenje praktične nastave i vježbi koja se obavlja kod poslodavca, vodeći brigu o prilagođenim slobodnim mjestima za polaznike s teškoćama u razvoju, te o tome izvješćuje Ministarstvo.

Članak 23.

Nastavna godina za određenu razinu kvalifikacije, gdje se nastava većim dijelom izvodi u obliku vježbi i praktične nastave, traje najviše 38 tjedana.

Članak 24.

- (1) Stjecanje znanja, vještina i sposobnosti provodi se praktičnom nastavom i vježbama.
- (2) Praktična nastava i vježbe izvode se u ustanovi za strukovno obrazovanje i/ili kod poslodavca.
- (3) Ukupan fond sati i materijalni uvjeti za izvođenje praktične nastave i vježbi određuju se kurikulumom.
- (4) Prostori u kojima se izvodi praktična nastava i vježbe moraju udovoljavati zahtjevima sigurnosti na radu i ostalim propisima.

Članak 25.

- (1) Prava i obveze ustanove za strukovno obrazovanje, polaznika i poslodavca iz provedbe praktične nastave i vježbi koje se izvode kod poslodavca, utvrđuju se ugovorom o provedbi praktične nastave.
- (2) Ugovore iz stavka 1. ovoga članka zaključuju ustanova za strukovno obrazovanje, poslodavac i polaznik stariji od 18 godina, odnosno ustanova, poslodavac i roditelj/staratelj polaznika mlađeg od 18 ili ustanova za strukovno obrazovanje i poslodavac ili ustanove za strukovno obrazovanje međusobno.
- (3) Evidenciju o zaključenim ugovorima iz stavka 2. ovoga članka vodi ustanova za strukovno obrazovanje.

Članak 26.

- (1) Poslodavac može sklopiti ugovor o provedbi praktične nastave:
 - ako ima propisane radne prostore i opremu,
 - ako polazniku odredi mentora koji ima odgovarajuću kvalifikaciju i pedagoške kompetencije, a koji je u radnom odnosu kod poslodavca.
- (2) Ostali uvjeti koje moraju ispunjavati poslodavci za izvođenje praktične nastave utvrđuju se pedagoškim standardom i kurikulumom, a postupak utvrđivanja uvjeta te obrasce ugovora o provedbi praktične nastave propisuje ministar.

Članak 27.

- (1) Dužnosti poslodavca koji sklapa ugovor su:
 - osigurati polazniku potrebne uvjete za stjecanje propisanih kompetencija,
 - osigurati i provoditi propisane mjere zaštite na radu za vrijeme izvođenja praktične nastave
 - polazniku redovito isplaćivati ugovorenu nagradu,
 - voditi dokumentaciju pohađanja praktične nastave ili vježbi,
 - omogućiti zaduženom nastavniku ustanove za strukovno obrazovanje da neposrednim uvidom i uvidom u propisanu dokumentaciju prati izvršenje i kvalitetu izvršenja praktične nastave i/ili vježbi,
 - ispunjavati druge ugovorom o provedbi praktične nastave dogovorene obveze.
- (2) Poslodavac polaznika može zadužiti samo onim poslovima koji osiguravaju stjecanje kompetencija u skladu s kurikulumom i ugovorom o provedbi praktične nastave.

Članak 28.

Obveze polaznika na praktičkoj nastavi i vježbama kod poslodavca su:

- redovito pohađanje praktične nastave i/ili vježbi te drugih obveznih obrazovnih oblika,
- redovito ispunjavanje svojih nastavnih obveza proizišlih iz kurikuluma i ugovora, a u funkciji provedbe praktične nastave ili vježbi kod poslodavca,
- postupanje sukladno uputama poslodavca i ustanove za strukovno obrazovanje o provedbi praktične nastave ili vježbi,
- postupanje u skladu s propisima o sigurnosti na radu,
- čuvanje imovine i poslovne tajne poslodavca.

Članak 29.

- (1) Redovitim polaznicima u prvoj godini obrazovanja praktična nastava i vježbe mogu trajati najviše 4 sata dnevno, odnosno 20 sati tjedno.
- (2) Redovitim polaznicima u ostalim godinama obrazovanja dnevno trajanje praktične nastave i vježbi uređuje se sukladno propisima kojima se uređuju radni odnosi te drugim propisima.

- (3) Ako praktična nastava i vježbe kontinuirano traju 4 ili više sati dnevno, polaznicima iz stavka 2. ovoga članka mora se osigurati najmanje trideset minuta dnevnog odmora.
- (4) Tijekom školske godine ustanova za strukovno obrazovanje i poslodavac polaznicima iz stavka 1. i stavka 2. ovoga članka moraju osigurati najmanje 45 radnih dana odmora.
- (5) Polaznik ne može biti istoga dana i na nastavi u ustanovi za strukovno obrazovanje i na praktičnoj nastavi i vježbama kod poslodavca.
- (6) Iznimno, u opravdanim razlozima, na zahtjev ustanove, a uz prethodno mišljenje Agencije, Ministarstvo može odobriti i drugačiju organizaciju nastave iz stavka 5. ovoga članka.
- (7) U praktičnoj nastavi i vježbama koje se provode kod poslodavca, primjenjuju se odredbe propisa kojima se uređuju radni odnosi, sigurnost i zaštita na radu.

Članak 30.

- (1) Za polaznika koji obavlja praktičnu nastavu i vježbe kod poslodavca ustanova za strukovno obrazovanje, u pravilu u drugoj godini, provodi provjeru stečenih znanja i vještina te dokumentacije koju polaznik vodi prema propisima.
- (2) Ako polaznik ne zadovolji na provjeri znanja i vještina poslodavca se savjetuje o daljnjem radu s polaznicima.
- (3) Postupak i način provedbe provjere u tijeku obrazovanja propisuje ministar, a sadržaj provjere u tijeku obrazovanja utvrđuje Agencija.

Članak 31.

- (1) Za vrijeme izvođenja praktične nastave i vježbi kod poslodavca polaznik, sukladno provedenom vremenu, ima pravo na nagradu, koju isplaćuje poslodavac, osim ako posebnim zakonom nije drugačije određeno.
- (2) Visina nagrade određuje se prema ostvarenoj prosječnoj neto plaći u Republici Hrvatskoj u prethodnoj godini, i to:
- u prvoj godini obrazovanja 10%
 - u drugoj godini obrazovanja 20%,
 - u ostalim godinama obrazovanja 25%.
- (3) Poslodavac može dodatno nagraditi polaznika nagradom većom od nagrade iz stavka 2. ovoga članka.

Članak 32.

- (1) Poslodavac može raskinuti ugovor o provedbi praktične nastave u sljedećim situacijama:
- ako je ugovor bio zaključen na temelju lažnih isprava,
 - ako polaznik bez opravdanih razloga učestalo izostaje s praktične nastave, sukladno statutu ustanove za strukovno obrazovanje,
 - ako se polazniku promijenilo zdravstveno stanje, te prema mišljenju nadležnog liječnika nije u mogućnosti nastaviti obrazovanja u upisanoj kvalifikaciji,
 - ako polaznik krši dužnosti koje su određene ovim i drugim zakonima, ugovorom o provedbi praktične nastave te internim propisima poslodavca,
 - ako se polaznik ispiše iz ustanove za strukovno obrazovanje.
- (2) Poslodavac svoju odluku iz stavka 1. ovoga članka mora obrazložiti u pisanom obliku drugoj ugovornoj strani.
- (3) Ustanova za strukovno obrazovanje, odnosno polaznik ili njegov roditelj, odnosno staratelj raskidaju ugovor s poslodavcem ukoliko poslodavac ne ispunjava ugovorne obveze te ako poslodavac više ne ispunjava uvjete za provedbu praktičnog obrazovanja.
- (4) U slučaju da je ugovor raskinut zbog nemogućnosti ispunjavanja ugovornih obveza poslodavca, ustanova za strukovno obrazovanje će polazniku omogućiti zaključivanje novog ugovora s drugim poslodavcem.
- (5) Ako se ugovor o provedbi praktične nastave ne može raskinuti sporazumno, odluku o raskidu, na zahtjev zainteresirane strane, donosi osnivač ustanove za strukovno obrazovanje.

Članak 33.

- (1) Centri novih tehnologija organiziraju se u ustanovama za strukovno obrazovanje s ciljem provedbe i unapređenja praktične nastave ili dijela praktične nastave te vježbi odgovarajuće struke.
- (2) Mrežu centara novih tehnologija i pripadajućih ustanova za strukovno obrazovanje pojedinom centru donosi Ministarstvo na prijedlog Agencije.

(3) Ustanova za strukovno obrazovanje, u kojoj je organiziran centar novih tehnologija, osigurava ukupne stručne i materijalne uvjete za provedbu praktične nastave i vježbi svojih polaznika, polaznika drugih ustanova te vanjskih korisnika.

(4) Ustanova za strukovno obrazovanje je obvezna u svom godišnjem planu i programu rada odnosno školskom kurikulumu planirati i pružanje usluga provedbe praktične nastave ili dijela praktične nastave te provedbe vježbi drugim ustanovama za strukovno obrazovanje sukladno mreži iz stavka 2. ovoga članka te vanjskim korisnicima.

(5) Materijalne troškove centra novih tehnologija nastale pružanjem usluga drugim pripadajućim ustanovama za strukovno obrazovanje osigurava osnivač ustanove korisnika usluge, a troškove stručnog rada Ministarstvo.

VI. POLAZNICI

Članak 34.

(1) Status redovitog polaznika stječe se upisom u ustanovu koja provodi kurikulum za stjecanje određene kvalifikacije.

(2) Status redovitog polaznika prestaje na način propisan Zakonom o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi.

Članak 35.

(1) Iznimno, kategoriziranim športašima sukladno odredbama Zakona o športu i polaznicima koji ne završavaju obrazovanje zbog roditeljstva, iznimnih, socijalnih, osobnih ili obiteljskih prilika te zbog bolesti može se produžiti status redovitog polaznika najviše za dvije godine.

(2) O produženju statusa redovitog polaznika uz priloženu dokumentaciju nadležnih tijela, odlučuje ravnatelj na prijedlog stručnog tijela ustanove za strukovno obrazovanje.

(3) Polaznici iz stavka 1. ovoga članka imaju pravo dva puta pohađati svaki razred ukoliko zbog opravdanih razloga nisu ispunili obveze iz obrazovnog kurikuluma.

Članak 36.

Polazniku koji je na više od dvije godine iz opravdanih razloga prekinuo obrazovanje, na prijedlog stručnog tijela ustanove za strukovno obrazovanje i uz prethodno pribavljeno mišljenje Agencije, ravnatelj ustanove za strukovno obrazovanje određuje uvjete za nastavak i stjecanje kvalifikacije ako je kurikulum izmijenjen u odnosu na kurikulum kvalifikacije koju je pohađao.

VII. NASTAVNICI

Članak 37.

(1) Poslove nastavnika strukovnih predmeta obavljaju nastavnici stručno-teorijskih sadržaja, nastavnici praktične nastave i vježbi, strukovni učitelji i suradnici u nastavi.

(2) Poslove nastavnika stručno-teorijskih sadržaja može obavljati osoba koji je završila studij odgovarajuće vrste kojim se stječe najmanje 180 ECTS bodova ili više, ako je tako propisano kurikulumom, i ima potrebno pedagoško-psihološko-didaktičko-metodičko obrazovanje kojim se stječe 60 ECTS bodova (u daljnjem tekstu: pedagoške kompetencije) te koja ispunjava ostale uvjete propisane kurikulumom.

(3) Poslove nastavnika praktične nastave i vježbi može obavljati nastavnik koji je završio preddiplomski sveučilišni studij ili preddiplomski stručni studij odgovarajuće vrste kojim se stječe najmanje 180 ECTS bodova i ima pedagoške kompetencije te prethodno stečenu kvalifikaciju odgovarajućeg profila.

(4) Poslove strukovnog učitelja može obavljati osoba koja ima razinu obrazovanja propisanu kurikulumom, a ima najmanje srednje strukovno obrazovanje odgovarajućeg profila, pedagoške kompetencije te radni staž u struci u trajanju od najmanje pet godina.

(5) Poslove suradnika u nastavi može obavljati osoba koja je završila odgovarajuće srednje obrazovanje, stekla pedagoške kompetencije te ima radni staž u struci u trajanju od najmanje pet godina, osim ako strukovnim kurikulumom nije drugačije propisano.

(6) Strukovni učitelji, suradnici u nastavi i mentori iz članka 26. ovoga Zakona pedagoške kompetencije stječu po posebnom programu koji donosi Ministarstvo, a organizira i provodi institucija koju ovlasti Ministarstvo.

Članak 38.

(1) Inspekcijski nadzor nad ustanovama za strukovno obrazovanje obavlja prosvjetna inspekcija Ministarstva.

(2) Inspekcijski nadzor nad provođenjem praktične nastave i vježbi kod poslodavca u dijelu primjene propisa o radu, sigurnosti i zaštite na radu obavljaju tijela određena posebnim propisima.

(3) Inspekcijski nadzor nad provedbom dijela kurikuluma koji se ostvaruje po posebnim propisima obavlja nadležna inspekcija, uz prethodno pisanu obavijest Ministarstvu o namjeri provođenja inspekcije.

VIII. PEDAGOŠKA DOKUMENTACIJA I EVIDENCIJE

Članak 39.

(1) Ustanove za strukovno obrazovanje o polazniku vode evidenciju i dokumentaciju o obavljanju praktične nastave i vježbi kod poslodavca.

(2) Evidencija obvezno mora sadržavati podatke o poslodavcima kod kojih polaznici obavljaju praktičnu nastavu i vježbe, dokumentaciju o zdravstvenoj sposobnosti polaznika, dokaze o osposobljenosti za rad na siguran način, ugovor s poslodavcem, evidenciju ispunjavanja ugovorenih obveza, kao i evidenciju ostvarenja tog dijela kurikuluma.

(3) Sadržaj i oblik obrazaca iz ovoga članka donosi ministar.

IX. KAZNE NE ODREDBE

Članak 40.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 10.000,00 kuna za prekršaj će se kazniti ustanova za strukovno obrazovanje ako:

- ne postupa u skladu s ministrovom odlukom o upisu,
- ne poštuje propisana mjerila za izbor kandidata u slučaju ograničenja upisa,
- istoga dana polaznika optereti izvođenjem nastave u ustanovi i praktične nastave kod poslodavca,
- ako polaznicima utvrdi dnevno trajanje praktične nastave i vježbi suprotno propisima kojima se uređuju radni odnosi te drugim propisima.

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 do 5.000,00 kaznit će se i odgovorna osoba ustanove za strukovno obrazovanje za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka.

X. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 41.

Agencija za strukovno obrazovanje koja je osnovana Uredbom o osnivanju Agencije za strukovno obrazovanje (»Narodne novine«, br. 10/05.), nastavlja s radom te je dužna uskladiti svoje ustrojstvo, djelovanje i opće akte s odredbama ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana njegovog stupanja na snagu.

Članak 42.

(1) Podzakonske propise na temelju ovoga Zakona ministar će donijeti u roku od godine dana od dana njegovog stupanja na snagu.

(2) Standarde zanimanja i strukovnih kvalifikacija iz članka 6. stavka 4. ovoga Zakona ministar će donijeti do 31. prosinca 2012.

(3) Strukovni kurikulum iz članka 8. stavka 4. ovoga Zakona ministar će donijeti do 31. prosinca 2013.

(4) Do donošenja strukovnih kurikuluma iz stavka 3. ovoga članka primjenjuju se važeći nastavni planovi i programi te odgovarajuća pedagoška dokumentacija.

(5) Odluka ministra o uspostavi obrazovnih sektora u strukovnom obrazovanju primjenjuje se do donošenja Odluke o uspostavi obrazovnih sektora sukladno članku 15. stavku 1. ovoga Zakona.

(6) Upute o načinu provođenja samovrednovanja i sadržaj i način izradbe izvješća iz članka 12. ovoga Zakona i stručne upute iz članka 21. stavka 3. propisuje Agencija općim aktom u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(7) Povjerenstvo za kvalitetu iz članka 12. ovoga Zakona ustanove za strukovno obrazovanje dužne su osnovati u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(8) Vijeće za strukovno obrazovanje iz članka 14. ovoga Zakona ministar će imenovati u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(9) Ministar je dužan imenovati sektorska vijeća iz članka 16. ovoga Zakona u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 43.

Ustanove za strukovno obrazovanje dužne su uskladiti svoje opće akte s odredbama ovoga Zakona najkasnije do 31. kolovoza 2009.

Članak 44.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«, osim odredbe članka 2. stavka 1. ovoga Zakona koja stupa na snagu na dan pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Klasa: 602-03/08-01/01

Zagreb, 20. veljače 2009.

HRVATSKI SABOR